

Correctievoorschrift VMBO-KB

2011

tijdvak 2

economie CSE KB

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.
- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 50 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van twee punten voor het geheel van de open vragen.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Samen naar de bioscoop

1 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste berekening:

$$€ 7,90 + € 2,80 + € 2,50 - € 4 - € 5,80 = € 3,40$$

2 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord:

Je trekt zo meer klanten, terwijl er toch genoeg klanten blijven komen op de 'duurdere' tijden. Per saldo levert dit meer omzet op.

3 maximumscore 1

promotiebeleid

Voorbeeld van een juiste verklaring:

De previews hebben als doel de filmkeuze te beïnvloeden (teneinde meer bezoekers te interesseren).

4 B

5 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste reden:

Door de gratis filmpjes kijken zeer veel mensen naar YouTube. Hierdoor kan YouTube veel advertenties verkopen.

6 maximumscore 2

(1) = de bestedingen

(2) = vaste lasten

(3) = consumeren

(4) = grotere afzetmarkt

indien vier goed

2

indien drie goed

1

indien twee, één of geen goed

0

7 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist argument:

Marie moet andere prioriteiten stellen, want haar moeder heeft niet genoeg inkomen om in alle behoeften te voorzien.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Boze boeren!

8 maximumscore 2

Voorbeeld van een juiste berekening:

- $11.294.572.000 / 1.466.000 = 7.704,35$ liter per jaar 1
- $7.704,35 \times \text{€ } 0,35 = \text{€ } 2.696,52$ opbrengst per koe 1

Opmerking

Een andere manier van afronden niet fout rekenen.

9 maximumscore 2

Voorbeeld van een juiste verklaring:

- In de herfst/winter zal er minder aanbod van melk zijn, of een grotere vraag 1
- In de lente/zomer zal er meer aanbod van melk zijn, of een geringere vraag 1

10 maximumscore 1

in de lente / zomer

Voorbeeld van een juiste verklaring:

De prijs bij de boer is in de lente / zomer het laagst. In die periode zal de winst bij de producent dus het hoogst zijn.

11 C

12 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist argument:

- De boer levert niet rechtstreeks aan de supermarkt, de overige schakels willen hier ook geld aan verdienen 1
- De supermarkt heeft ook (bedrijfs)kosten in verband met de verkoop van de melk 1

13 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist argument voor de mening van de economen:

- Zonder bemoeienis van de overheid heeft iedere producent een eerlijke kans.
- Hoe meer concurrentie, hoe lager de prijs. Dit is gunstig voor de consument.
- De belastingbetaler hoeft nu niet te betalen.

Voorbeelden van een juist argument voor de mening van de boeren:

- Melk valt onder eerste levensbehoefte, daarin moeten we ons zelf kunnen voorzien. Boeren kunnen dan wel genoeg verdienen en hoeven niet verliesgevend te produceren.
- Boeren worden werkloos als ze niet kunnen concurreren.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Wie de schoen past ...

14 B

15 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste berekening:

Vietnamese schoenen kosten $(€ 5 / 110) \times 100 = € 4,55$.

Chinese schoenen kosten € 4,50.

16 B

17 A

18 maximumscore 2

Voorbeeld van een juiste uitleg:

- Als de invoerrechten worden afgeschaft, worden de inkooprijzen lager 1
- De schoenverkopers kunnen dan bij gelijkblijvende verkoopprijzen meer winst behalen 1

19 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste reden:

Voor de kopers van (zeer) luxe schoenen speelt de prijs een ondergeschikte rol/is het merk veel belangrijker.

20 D

21 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste uitleg:

Er zullen meer Chinese schoenen verkocht worden in Europa. Het transport van schoenen uit China kost veel brandstof en brengt daardoor milieuverontreiniging met zich mee.

MINpunten

22 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste berekening:

$2 / 6 \times 100 \% = 33,3\%$

Vraag	Antwoord	Scores
23	maximumscore 1 Voorbeeld van een juiste reden: Klantenbinding: door de zegels komen klanten (vaker) terug in de winkel.	
24	C	
25	maximumscore 1 Voorbeeld van een juiste berekening: $€ 738 \times € 6 / 52 = € 85,15$	
26	maximumscore 1 Voorbeeld van een juiste verklaring: Een MINpunt koopt Heleen per hele euro. Dus ook als Heleen € 1,99 uitgeeft, kan ze toch maar 1 MINpunt kopen.	
27	maximumscore 1 Voorbeelden van een juist voordeel: – Mogelijkheid om informatie over koopgedrag van de klant te verzamelen. – Geen aanschafkosten voor zegeltjes en boekjes.	
28	maximumscore 1 Voorbeelden van juiste argumenten: zin 1: – Bij de bank krijg je over ieder bedrag dat je spaart rente. – Bij de bank hoef je niets te kopen om rente te krijgen. – Bij MINpunten heb je pas winst als je het boekje vol hebt. – Je bent verplicht je boodschappen bij de MIN-Markt te doen. zin 2: – De winst / rendement op MINpunten is hoger dan op een bank(spaar) rekening. – Je spaart ongemerkt en al met kleine bedragen.	

Jeroen wil hulp van de EU

29 **C**

30 **C**

Vraag	Antwoord	Scores
31	maximumscore 1 nadelig Voorbeeld van een juiste verklaring: De afnemers moeten meer dollars betalen voor dezelfde hoeveelheid euro's. Ze zullen daardoor minder kaas kopen. <i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen als ook een juiste verklaring is gegeven.</i>	
32	maximumscore 1 Voorbeelden van een juiste verklaring: – Wanneer de rente laag is, zullen consumenten en bedrijven eerder kiezen om geld te lenen, waarmee ze consumeren/investeren, waardoor de productie toeneemt. – Wanneer de rente laag is, zullen consumenten en bedrijven minder sparen, waardoor de consumptie/productie toeneemt.	
33	maximumscore 2 Voorbeeld van een juiste berekening: • $€ 2.687.489.000 / 679.866.756 = € 3,95$ • De prijs verandert met $€ 3,95 - € 3,48 = € 0,47$ (gestegen)	1 1
34	C	
35	maximumscore 1 Voorbeelden van een juiste uitleg: – De EU beschermt haar eigen boeren omdat we anders geheel afhankelijk zouden zijn van producenten buiten de EU. – Vele boerenbedrijven zouden niet meer kunnen bestaan en de boeren zouden werkloos worden.	

De Post

- 36 **maximumscore 1**
- Voorbeeld van een juist berekening:
- $7.000 = 1/8$ deel
- Totaal = $7.000 \times 8 = 56.000$ arbeidsplaatsen
- 37 **maximumscore 1**
- Voorbeeld van een juiste berekening:
- $(€ 761 \text{ mln} / € 4 \text{ mrd}) \times 100\% = 19,025\% = 19,03\%$
- Opmerking*
- Andere manieren van juist afronden ook goed rekenen.*

Vraag	Antwoord	Scores
38	maximumscore 1 Voorbeeld van een juiste uitleg: Omdat er stukloon wordt betaald en geen uurloon, moeten de werknemers een bepaalde productie (per uur) halen om tot het minimumloon te komen. Als ze die productie niet halen krijgen ze dus omgerekend (per uur) minder dan het minimumloon.	
39	B	
40	maximumscore 2 Voorbeelden van juiste motieven: – ontplooiing van capaciteiten – sociale contacten – bijdrage leveren aan de maatschappij per juist motief	1
41	maximumscore 1 Voorbeeld van een juist argument: Mensen die zich niet gelukkig voelen op hun werk presteren minder, zullen minder klantvriendelijk zijn en minder bereid zijn om extra inzet te tonen.	
42	B	
43	maximumscore 1 Voorbeelden van een juist argument: keuze 1: – Je weet zeker dat je je baan houdt. – Je bent solidair met je medewerkers. keuze 2: – Je behoudt je loon als je je baan houdt.	

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per school in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 24 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

bron 1	NRC, 6 november 2009, examen, pag. 5
bron 2	CBS, bijlage, pag. 2
bron 4	CBS, bijlage, pag. 3